میدیای پێشەنگ و میدیاکاری پیشەگەر!.. هەمەر نەریاوی

یەکێک لە بابەتە هەرە گرینگەکان لە نێو دنیای میدیا و ڕاگەیاندندا ڕووی لە پرسی پێداچوونەوە یان بە واتایەکی دی، کۆنترۆڵ و چاودێرییە. بابەت و نووسینێک پێش ئەوەی بە بڵاوکردنەوە و چاپ بچێت، پێویستە لە لایەن هەڵەگر و ئیدیتەرەوە، پێداچوونەوەی بەسەردا بکرێت و هەڵە و پەڵەکان ڕاست بکرێنەوە و وشە و دەستەواژەی هەڵە دەرخواردی بینەر و بیسەر و خوێنەر نەدرێت.
یەکێکی دی لە مەرجەکان بۆ دامەزران و وەرگیران لە نێو دنیای ڕاگەیاندندا ڕووی لە پرسی هەڵسەنگاندن و تاقیکردنەوەیە. پێویستە ئەو کەسەی لە نێو دنیای میدیادا کار دەکات، یەکەم، بە باشی شارەزای زمانەکەی خۆی بێت، پاشان دەرچووی بەشی ڕاگەیاندن بێت و دواتریش خاوەنی پێنووسێکی بەپێز بێت؛ پێ ڕوونە گەلێک هەڵگری دەیان تایبەتمەندی دیکەیش بێت کە ناکەونە نێو بازنەی ئەم دێڕانەوە و لێکۆڵینەوەی جوایەزتری گەرەکە.
بە گەلێک ساڵە دەچێت ئەم پەیامە بە میدیا و ڕاگەیاندنی(بیستراو،بینراو و نووسراو)ی باشوور دەگوێزمەوە و بەرانبەر هەڵەیەکی زەق وریایان دەکەمەوە کەچی هەر دوای هەڵە ناڕاست و چەوتەکە دەکەون و هاوارەکەی منیش چ دادێک نادات.
تازەترین نموونەیش ڕووی لە هونەرمەندی ناسراوی کورد"عەزیز شارۆخ"(1938)ە کە بە بەڕێوەبردنی کۆنسێرتێک ڕووی لە باشووری کوردستان کردووە و لێرە و لەوێ هەڤپەیڤین و وتووێژی دەگەڵە دەکرێت و بە "عەزیز شارۆخی" ناودێر دەکرێت.
بە سەد داخ و کەسەرەوە،لەمێژە لە باشووری نیشتماندا هەرکە کەسێکە کوردی ڕۆژهەڵات بێت، بە ناوی سیانییەوە،"ی"یەک دەدرێتە پەنای.
نزیکەی 20 ساڵ بەر لە ئێستا لە ڕێی نامەیەکەوە بۆ ماڵپەڕێکی کوردی بابەتەکەم ڕوون کردەوە و داوام کرد تکایە بەرپرسیارانە بەرانبەر بەم پرسە هەستیارە بجووڵێنەوە و پێش بڵاوکردنەوە،تەسقاڵێ زەحمەتێک وەبەر خۆ بدەن و خۆڵ لە چاوی خەڵک مەکەن. چونکە کاتێک بابەتێک لە ڕاگەیاندنی کوردییەوە بە هەڵە بڵاو ببێتەوە،ئیدی هەڵەکە هەر وا دەڕوات و دواتر ڕاستکردنەوەی ئەرک و بگرە ڕەنجێکی فرەوانی گەرەکە. ئەمە دەسەلمێنێت میدیا خاوەنی توانا و دەستەڵاتێکی بەرفرەوانە، هەر بۆیە بە دەستەڵاتی چوارەمیش ناودێر دەکرێت. لێرەوە گەر میدیا لە دەست شارەزا و

ئەهلەکەی خۆیدا نەبێت، دەتوانێت کەمەگەیەک وەران بکات. نموونەکان لەم پەیوەندییەدا یەک و دووان نین و تەنیا دەتوانم ئاماژە بە وشەی"بەروار"بکەم کە ئەرچی هەنووکە هەمووان دەزانن "بەروار" ناوە بە ناوچەیەک لە ئامێدی(باشووری کوردستان)کەچی بە خودی گەلێک نووسەری پێشەویشەوە تا ئێستاکەیش بە هەڵە، هەر بە "ڕێکەوت" و "ڕێژبەر" دەکاری دێنن. پاش ئەم هەموو ئاسمان و ڕێسمانە، ئێستا هەمان هەڵە لە ڕێی کەناڵێکی سەتەلایتییەوە کە خۆی بە پێشەنگی بواری ڕاگەیاندنی کوردی دادەنێت، پاتە دەکرێتەوە.

لەم ماوەیەدا بینەری هەڤپەیڤینی"شانە بەکرفەرەج"(1994)، پێشکەشکاری ناسراوی کەنالەی "ئاڤا میدیا"دەگەڵ هونەرمەند عەزیز شارەخ بووم کە پرسیاری لەم هونەرمەندە دەکرد باشە ئەم نازناو یان ڕاستتر بڵێم، ناوی سیانییەت لە چییەوە هاتووە و واتای چییە؟

"عەزیز شارەخ"ی هونەرمەندیش هەکارەکەی بۆ پێشکەشکار باس کرد و بەجوانی ڕوونیشی کردەوە و چەند جاریش هەڵەی پێشکەشکارەکەی ڕاست کردەوە و پێی دەگوت،"شارەخ"ە نەک "شارەخی" و "شارەخ"یش بە واتا و مانای ڕوخسار و سیمای جوان دێت کەچی پێشکەشکار هەر دەچووەوە سەر هەڵە خوارەکە و لەسەر هەڵەکەی مکوڕ دەبوو. ئەرچی گەرەک ئاماژە بەم خاڵە بدەم، ئەم هەڵەیە لە ژێرنووسی کەناڵەکەدا نەدەبینرا و هەڵەکە تەنیا ڕووی لە خودی پێشکەشکار بوو. کەچی دیسانەوە لەسەر ئەو تابلۆیەی وەک دیاریی و یادگاری بەم هونەرمەندە دەبەخشرێت، هەمدیس نووسراوە"عەزیز شارەخی، دەنگەکی ڕەسەن"و هەڵەکە پاتە بووەتەوە کە ئەمەیان کوشندەترە چونکە بۆ مێژووە و دەمێنێتەوە.

دە ئاخر کەسێک پەیدا نابێت بڵێ، بەڕێزینە، تکایە و هەزار تکا، پێش دیمانە و هەڤپەیڤین یان نووسین، بەڵێک زەحمەت وەبەر خۆ نەن و گەڕانێک بکەن و تەسقالێک پەیجەر بن! چونکە یەکەم تایبەتمەندی بۆ ڕۆژنامەوانێک ڕووی لە گەڕان و پەیجەربوونە کە ئەم خاڵە جەوهەرییە کەمتر لە میدیا و ڕاگەیاندنی کوردیدا بەردیدە دەکەوێت. میدیای کوردی لەمێژە ئەم جۆرە هەڵە و پەڕانە پاتە دەکاتەوە و هەرچەندیش ڕەشنگەری دەکرێت، مخابن بێکەڵکە.

ئەم پرسە بەداخەوە بەرانبەر بە هونەرمەند "ئیسماعیل سابوور"(1957-2019)یش لە میدیای بینراو و بیستراو و نووسراودا بەجاران پاتە دەبووەوە و هەرچی ئەم هونەرمەندە دەنگی هەڵدەبڕی، دەنگەکەی نووساو و کز بوو و میدیا و میدیاکاریش دیسان هەر لەسەر هەڵەکەی خۆ دەچوون.

یەکەم و دوا وانەم بۆ میدیاکاران، وەک کەسێک پتر لە 30 ساڵە مژول و خەریکی کاری میدیا و ڕاگەیاندنم ئەوەیە پێش دیمانە و

هەڤپەیڤین،نووسین و بڵاوکردنەوە، پێویستە لەسەر تەوەری نووسین و گفتوگۆیەکە، گەڕانێکی ورد بکەن و لەسەر مژارەکە، زەحمەتی سووکە توێژینەوەیەک وەبەر خۆ بدەن و زانیارییە ڕاست و پێویستەکان لە سەرچاوەی باوەڕکراوەوە دەست بخەن و پاشان دەرخواردی خوێنەر و بەردەنگیان بدەن. چونکە دەرەنجامی نووسین و گفتوگۆیەکەتان ئەرشیف دەکرێت و دەچێتە نێو ڕووپەڕەکانی مێژووی ڕاگەیاندنەوە. لێرەدایە سەنگ و قورسایی ئەم ئەرکە سەد هێندە خۆ دەنوێنێت. بەرپرسیاری یەکەم و کۆتایی بەرانبەر بەهەڵەتێمارکران، بڵاوبوونەوەی و نووسینەوەی بابەت یان پرسەک،خودی میدیا و میدیاکارە. هەر بۆیە بەرپرسیارێتی لە نێو میدیادا ئەرکێکی پڕ چەتوون و گرانە.
جێی ئیشارەتپێدانە “ئاڤا تێ ڤێ”،کەناڵێکی کوردیی سەر بە گرووپی ئاڤا میدیایە کە چەند هەیڤەک بەسەر وەرزی نوێی وەشان و پەخشیدا تێدەپەڕێت. بنکەی سەرەکیی کەناڵەکە لە “هەولێر”ی پایتەختی هەرێمی کوردستانە.
22ی ڕێبەندانی 2724